

str. 123 a Neumann: Kommentar zu den Zivilprozessgesetzen I. díl str. 261 p. v.). Z nepřípustnosti jakékoliv prorogace v řízení nesporném podává se povinnost soudu, vyjde-li na jevo, že věc náleží na pořad práva, v jakémkoliv období z moci úřední súčasťněné strany odkázati na příslušný soud § 44 j. n. (viz Dr. Emil Ott: Rechtsfürsorgeverfahren, str. 124).

Čís. 670.

Nepřípustnost pořadu práva pro nárok státu o vrácení podpory v nezaměstnanosti, jež žalovanému neprávem byla vyplacena.

(Rozh. ze dne 21. září 1920, R I 722/20.)

Československý erár domáhal se na žalovaném žalobou vrácení podpory v nezaměstnanosti, jež prý byla žalovanému neprávem vyplacena. Soud první stolice vyhověl námitce nepřipustnosti pořadu práva, a žalobu odmítl. Rekursní soud usnesení prvního soudu zrušil a nařídil mu, by o žalobě jednal a rozhodl. Důvody: Žalobce domáhá se žalobou vrácení žalovanému omylem vyplacené podpory v nezaměstnanosti. Žalobce zakládá tedy nárok svůj na ustanovení § 1431 obč. zák. Tento nárok jest nárokem soukromoprávním, třeba by jeho podklad byl rázu veřejnoprávního. Žalobce nemá prostředků administrativních, jimiž by dle jeho tvrzení omylem vyplacený peníz mohl zpět žádati, musí proto nastoupiti pořad práva soukromého, zejména když zákonem ze dne 10. prosince 1918, čís. 63 sb. z. a n. ničeho nebylo ustanoveno o příslušnosti k vymáhání omylem vyplacených podpor v nezaměstnanosti (§ 1 j. n.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Žalobce žádá na žalovaném vrácení vyplacené podpory pro nezaměstnanost tvrdě, že žalovaný neměl nároku na tuto podporu, poněvadž měl výživu zabezpečenu z vlastních prostředků, čehož však demobilizačnímu výboru náležitě a v čas neoznámil, ačkoliv k oznámení tomuto byl po smyslu ustanovení §§ 9 a 12 zákona ze dne 10. prosince 1918, čís. 63 sb. z. a n. povinen. Žalobce, tvrdě, že vyplacení podpory zakládá se na omylu, žádá ji na žalovaném proto zpět, odvolává se při tom na ustanovení § 1431 obč. zák. Poukaz žalobce k tomuto zákonnému předpisu není však při řešení otázky, zda uplatňování nároku žalobcova patří na pořad práva, či nikoliv, rozhodným. Vycházeti sluší s hlediska, že soudům občanským náleží vedle ustanovení § 1 j. n. toliko rozhodování o právních poměrech, jež posuzovati dlužno podle zásad práva soukromého, upravujícího vzájemný právní styk jednotlivců, jako takových, kdežto uspořádání poměrů jednotlivců jako členů vyšších svazů orgánických (státu, obce) vůči těmto svazům vyhraženo jest řízení administrativnímu. Přihlédne-li se blíže k podstatě nároku, žalobou uplatňovaného, jest patrné, že vznik nároku tohoto nelze hledati v právu soukromém, nýbrž v právu veřejném, poněvadž vedle ustanovení zákona

ze dne 10. prosince 1918, čís. 63 sb. z. a n., nevystupuje stát při udělování podpory pro nezaměstnanost jakožto soukromoprávní osobnost proti straně koordinované, nýbrž jako nositel práva veřejného, na základě svého výsostního práva podporu udělující a tudíž jako osobnost protistraně nadřizená. Na tomto stavu nemůže přirozeně ničeho změnit ani ta okolnost, že podpora byla vyplacena omylem, a že část její žalovaným byla již vrácena. Jedná se vždy o to, zda vůbec, pokud se týče v jaké výši příslušel žalovanému oproti státu nárok na podporu v nezaměstnanosti a vrácení přeplatku, pokud se týče peněz, bez zákonného podkladu pro nárok vyplaceného, jest jen rubem řečené základní otázky. Tímto rubem otázky nepřeměňuje se však základ její v poměr soukromoprávní. Uplatňování nároku žalobcova nepatří tedy na pořad práva.

Čís. 671.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Netřeba, by požadovatel byl po celou zákonnou dobu buď pachtýřem nebo podpachtýřem, stačí též, byl-li v oné době dílem pachtýřem, dílem podpachtýřem.

Ustanovení § 6, odstavec první, zákona může se dovolávat i podpachtýř, byl-li pozemek bezdůvodně odňat pachtýři.

(Rozh. ze dne 21. září 1920, R I 756/20.)

Otec požadovatelův měl od velkostatku pachtován dílec pozemku č. kat. 146 od r. 1899 do r. 1906, v r. 1906 požadovatel, který mezi tím převzal hospodářství po otci, pozemek ten více nenajal, nýbrž pachtoval od Františka S-a polovici nyní požadované louky čís. 238, kterou František S. měl na své jméno od téhož vlastníka pachtovanou, a hospodařil na ni do r. 1917. V tomto roce vydražil opět František S. pacht louky na dalších 6 let a bylo umluveno, že ji budou užívat jako dříve, totiž každý z polovice. Ředitelstvím velkostatku nebylo ale propachtování louky Františku S-ovi schváleno a pozemek dán jinému do pachtu. Soud první stolice odepřel požadovateli nárok, rekursní soud mu jej přiznal.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Právním připočítávají nižší soudy dobu pachtu pozemku čís. 146 k době podpachtu polovice louky čís. 238, poněvadž předchůdce požadatelův byl členem jeho rodiny a poněvadž tu jde o střídání pozemků v dílcovém pachtu podle § 1, odstavec druhý zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. Námitka ve stížnosti uplatňovaná, že dobu pachtu nelze vůbec do doby podpachtu včítati, nemá v zákoně opory. Zákon nevyžaduje, aby pachtýř měl pozemek buď po celou zákonnou dobu v pachtu, neb po celou zákonnou dobu v podpachtu, nýbrž jen, že ho musí mít nepřetržitě v pachtu neb podpachtu, stavě podpacht úplně na roveň pachtu. Rekursní soud má také právem za to, že požadovací nárok požadovateli